

SDÜ
İLAHİYAT FAKÜLTESİ

ULUSLAR ARASI BEKTAŞİLİK VE
ALEVİLİK SEMPOZYUMU I

BİLDİRİLER VE MÜZAKERELER

THE 1ST INTERNATIONAL SYMPOSIUM on
BEKTASHISM and ALEVISM
28-30 EYLÜL/SEPTEMBER 2005

ISPARTA

SDÜ İLAHİYAT FAKÜLTESİ YAYINLARI NO: 20
BİLİMSEL TOPLANTILAR SERİSİ: 7

Yayına Hazırlayan

Sempozyum Düzenleme Kurulu

Çözümleme

Sadettin Özdemir- Yusuf Açikel- Ramazan Uçar- Nevin Karabela- Haluk Songür- Nuri Tuğlu
Aynur Erginekin- M.Sadık Akdemir- Nejdet Durak- Sevim Özdemir- Adem Efe-
Ali Bulut- H.Tevfik Marulcu-Kamile Ünlüsoy-Hülya Altunya-
Ünal Yerlikaya- Mustafa İlboğa- B.Bengü Tortuk- Kevser Çelik- Hatice Mesci

İngilizce ve Arnavutça Çeviri

İ.Hakkı Göksoy-Adnan Koşum-Bilal Gökkr-Bilal Sambur-İ.Latif Hacinebioğlu- Kamile Ünlüsoy-
Rudina Diko-Adnan Matkaya

Haritalar

Kadir Temurçin

Kapak

Nejdet Durak

ISBN 975-7929-87-5

Birinci Baskı

Kasım 2005 ISPARTA

Yazılann sorumluluğu yazarlarına aittir; kaynak gösterilmek şartıyla iktibas ve atf şeklinde kullanılabilir

İsteme Adresi: SDÜ İlahiyat Fakültesi ISPARTA

Tel: 0 246 211 38 81 **Faks:** 0 246 237 10 58

Baskı: Fakülte Kitapevi Yayın Dağıtım Pazarlama Ltd.Şti.

6 Mart Atatürk Cad. Nu: 12/B ISPARTA

Tel: 0 246 233 03 74&75 **Faks:** 0 246 233 03 76

İÇİNDEKİLER

Bektaşî Gülbengi	1
Açılış Konuşmaları	3
Prof.Dr. M. Saffet SARIKAYA (Toplantı Yürütücüsü)	3
Prof.Dr. Ekrem SARIKÇIOĞLU (Dekan)	5
Prof.Dr.M. Şevki AYDIN Diyanet İşleri Başkan Yrd.	8
Prof.Dr.M. Lütfi BAYDAR Rektör	10
İsa PARLAK Vali	12
Prof.Dr.Mehmet AYDIN Devlet Bakanı	13
Çağnı Bildiriler	19
Prof.Dr. Ethem Ruhi FIĞLALI	21
Prof.Dr. Ahmet Yaşar OCAK.....	26
I.OTURUM	
A Salonu Başkan/Chairman: Prof.Dr. Zeki ARSLANTÜRK	37
Selim Eren, Türklere Farklı Din Anlayışına Sahip Olmalarının Tarihsel ve Sosyolojik Arka planı 39 (Historical and Sociological Background of Having Different Religious Understandings by the Turks)	
M. Necmettin Bardakçı Bir Tasavvuf Mektebi Olarak Bektaşîlik	51
(Bektashism as a Mystical School)	
Hüseyin Eriş, Müzakere (discussion)	61
Mustafa Kara, Müzakere (discussion).	63
B Salonu Başkan/Chairman: Prof.Dr. Talat SAKALLI	67
A.Yılmaz Soyger, Bektaşî Tekkelerinin 1826'da Kapatılışını Anlamak	68
(Understanding of the Abolishment of Baktashi Convents in 1826)	
Hülya Küçük,Cumhuriyet Dönemi Bektaşîliği	72
(Bektashism of the Republican Period)	
Hüseyin Tuğcu,Müzakere(discussion)	81
Mehmet Demirci, Müzakere(discussion)	90

II.OTURUM

A Salonu Başkan/Chairman: Prof.Dr. A. Yaşar OCAK	97
Ramazan Altıntaş, Alevî Geleneğinde Dinsel Otorite: “Dedelik”	99
(Religious Authority in the Alevi Tradition: Dedehood)	
Dursun Gümüšoğlu, Bektâşîliğe Göre İnsan Ve Mürşid Anlayışı	111
(Understanding of Man and Murshid According to Bektashism)	
Harun Yıldız, Alevî/Bektaşî Geleneğinde Musahiplik	123
(Musahiphhood in the Alevi/Bektashi Tradition)	
Ali Rıza Salmanpakoğlu, Müzakere (discussion)	133
Nejdet Subaşı, Müzakere (discussion)	135
B Salonu Başkan/Chairman: Prof.Dr. M. Rami AYAS	139
Hüseyin Özcan, Alevî/Bektaşî Şiirinde Âdâb ve Erkân	141
(Customary Practices and Good Manners in the Alevi/Bektashi Poetry)	
Mark Soileau, Lokma Almak, Dem Görmek: Bektaşî Sofrasında Sindirim	153
(Taking the Morsel Seeing the Moment: Ingestion and Digestion in the Bektashi Ritual Meal)	
Rabia Uçkun, Alevi Bektaşî Geleneğinde Nevruz Kutlamaları	161
(Nawruz Celebrations in the Alevi-Bektashi Tradition)	
Haydar Kaya, Müzakere(discussion)	169
Ahmet Gökbel, Müzakere(discussion)	181

III.OTURUM

A Salonu Başkan/Chairman: Prof.Dr. Cemal TOSUN	185
Fazlı Arabacı,Farklılaşma İçinde Bütünleşmenin Teolojik ve Sosyolojik Temelleri	187
(Theological and Sociological Basis of Unity within Diversity)	
Aykan Erdemir, İlahiyat Kökenli Araştırmacıların Alevilik ve Bektaşîlik Üzerine Çalışmalarında Özdüşünümsellik	195
(Self-Thinking in the Works of the Theology-Origion Researchers on the Alevism and Bektashism)	
Veli Asan, Tahtacı Kimliği ve Tahtacı İnanç Merkezleri	203
(Takhtajy Identity and Takhtajy Faith Centers)	
Saffet Sankaya, Alevi Kimliğinin Yeniden İnşası (Cem Vakfı Örneği)	217
(Reconstruction of Alevi Identity: Example of Cem Foundation)	
Doğan Bermek, Müzakere(discussion)	224
Sönmez Kutlu, Müzakere(discussion)	228
B Salonu Başkan/Chairman: Prof.Dr. Mustafa KARA	231
Doğan Kaplan, Aleviliğin Yazılı Kaynaklarından Buyruklar ve Muhtevaları Üzerine	233
(Relation of Alevism with Islam within the Context of Buyruks from the Written Sources of Alevism)	
İ.Kasap-Y.Turan Günaydın, Ali Ulvî Baba ve Bektaşîlik Makâlâtı Adlı Eseri.	249
(Ali Ulvi Baba and His Work Called the Makalat of Bektashism)	
Cafer Gariper, Işık ve Arayış Metaforu Çerçevesinde Yahya Kemal'in İthaf Şiiri ile Yakup Kadri'nin Nur Baba Romanında İnsanın Yitimi ve Süreksizlik	257
(Disappearance and Transitoriness of Man in the Poem of İthaf by Yahya Kemal and in the Novel of Nur Baba by Yakup Kadri within the the Frame of Light and Searching Metaphor)	
Erdoğan Ateş,Alevi-Bektaşî Musikisine Güfte ve Melodi Açısından Bir Bakış	275
(A Glance at Alevi-Bektashi Music from the Points of Text and Composition)	
Veli Aykut, Müzakere(discussion)	279
Bilal Kemikli, Müzakere(discussion)	281

IV.OTURUM

A Salonu Başkan/Chairman: Prof.Dr. Mehmet DEMİRCİ	285
Ahmet Yıldırım, Alevî-Bektaşîlerin Dinin Temel Kaynaklarına Bakışı.....	287
(Views of Alevi-Bektashies towards the Basic Sources of Religion)	
Cenksoy Üçer, Geleneksel Alevîlikte İbadet Telakkîleri	297
(Worshiping Considerations in the Traditional Alevism)	
Adem Efe, Alevî-Sünnî Farklılaşması ve Bütünleşmesi	309
(Differentiation and Integralisation of Alevism and Sunnism)	
Şakir Keçeli, Bektaşîlik-Alevîlik Arasındaki Farklar-Meydan Evi	322
(Differences Between Bektashism and Alevism: House of Meydan)	
H.Ezber Bodur, Müzakere(discussion)	337
B Salonu Başkan/Chairman: Prof. Dr. Ahmet GÖKBEL	341
Hamza Aksüt,Dede Ocaklarının Sosyal ve Coğrafi Kökeni, Bir Örnek Olarak Şeyh İbrahim Ocağı	343
(Social and Geographical Origins of the Dede Ocaks: The Ocak of Sheikh Ibrahim as an Example)	
Refik Engin, Nakşî Bektaşîleri	363
(Nakhshi Bektashies)	
Mehmet Ersal, Bektaşîliğin Farklı İnanç ve Uygulamalarını Yaşatan Veli Baba Sultan Ocağı, ...	376
(The Ocak of Veli Baba Sultan Keeping Different Faiths and Practices of Bektashism)	
Sabri Çakır, Göller Yöresinde Bektaşîlik İnanç ve Önemli Kült Merkezleri -Belgesel ve Görsel Bir Sunum-	387
(Bektashi Faith and Important Cult Centers in the Lake District: A Documentary and Visual Presentation)	
Mustafa Aksoy,Müzakere(discussion)	416
Ayhan Aydın, Müzakere(discussion)	419

V OTURUM

A Salonu Başkan/Chairman: Prof.Dr. Sönmez KUTLU	437
Şuayb Özdemir, Avrupa Birliğine Giriş Sürecinde Alevîlerin Diyanet İşleri Başkanlığında Temsil Meselesine Bakışı- Malatya Örneği-	441
(Views of Alevies towards the Representation Problem in the Presidency of Religious Affairs during the Entry Process into the European Union: An Example of Malatya)	
Ramazan Uçar, Alevî-Bektaşîlerin Diyanet İşleri Başkanlığı'nda Temsil Problemi Üzerine Bir Alan Araştırması	455
(A Field Research on the Representation Problem of Alevi-Bektashies in the Presidency of Religious Affairs)	
İsmail Engin, Müzakere(discussion)	
Metin Bozkuş, Müzakere(discussion)	467

VI.OTURUM

A Salonu Başkan/Chairman: Prof.Dr. Hasan ONAT	475
Havva Engin, Almanya'da Alevî-İslâm Dersleriyle İlgili Genel Değerlendirmeler	479
(General Evaluations on the Alevi-Islamic Religious Lessons in Germany)	
Osman Eğri, Kitâb-ı Cabbar Kulu'nda Din Eğitimi Unsurları	486
(Religious Educational Elements in the Book of Jabbar Kulu)	
Ali Sümer, Bektaşîlikte Eğitim Metotları	507
(Educational Methods in Bektashism)	
Cemal Tosun, Müzakere(discussion)	511

VII.OTURUM

A Salonu Başkan/Chairman: Prof.Dr. H.Ezber BODUR	515
Metin İzeti, Arnavutlar ve Bektaşilik	517
(Albanians and Bektashism)	
Giorgios Movrommatis, Monuments and Communities: Bektashism in Greece of the 20th century	526
(Anıtlar ve Dini Topluluklar: 20. yy.da Yunanistanda Bektaşilik)	
Miranda Terzapoulou, Identity, Politics and the Sacred. The Evolution of a Bektashi Panayir in Greek Thrace.	553
(Kimlik, Siyaset ve Kutsal: Batı Trakya'da Bir Bektaşî Panayırın)	
Baba Edmond Brahimaj (Baba Mundi), Müzakere (discussion)	555
Baba Tahir Emini, Müzakere(discussion)	557

VIII.OTURUM

A Salonu Başkan/Chairman: Prof.Dr. İ.Hakkı GÖKSOY	559
Emin Leliç, Bektashism and other Heterodox Islamic Movements in Bosnia	561
(Osmanlı Döneminde Gayri Sünni Hareketlerde Bosnanın Etkisi, Hamzevi-Bektaşî Örneği)	
Muhammed A. Al-Ahari, The Use and Misuse of the Bektashi Name in the West: the Cases of the Daudis, Thule Society and Sobettendorf, and the Shriners	575
(Batı' Da Bektaşî Adının Kullanımı Ve İstismarı Thule Grubu, Shriners Ve Davudi-Bektaşî Örneği)	
James Lee Abiba (Hüseyin Abiva), The Bektashi Presence in North America	593
(Kuzey Amerika'da Bektaşî Varlığı Ve Baba Rexheb Üzerine Düşünceler)	
Özgür Savaşçı, Müzakere(discussion)	618

DEĞERLENDİRME OTURUMU

A Salonu Başkan/Chairman: Prof.Dr. Ethem Ruhi FİĞLALİ	621
Ahmet Yaşar OCAK	624
Hasan ONAT	625
Mustafa KARA	627
Özgür SAVAŞÇI	628
Dursun GÜMÜŞOĞLU	629
Veliyyettin ULUSOY	631
Mehmet Saffet SARIKAYA	634